

Programma van Toetsing en Afsluiting

Schooljaar 2023 -2024

mavo 3

Osg Sevenwolden
Locatie Grou

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Examenreglement OSG Sevenwolden mavo	4
Algemene bepalingen behorende bij het PTA-klas drie	5
Overgangsnormen mavo 3 naar mavo 4 (vmbo-t) Grou	6
Toelating vmbo 4 - havo 4 2023- 2024	7
VAK: AARDRIJKSKUNDE	8
VAK: BIOLOGIE	9
VAK: KUNSTVAKKEN INCLUSIEF CKV	10
VAK: LICHAMELIJKE OPVOEDING	12
VAK: MAATSCHAPPIJLEER	13
VAK: NASK 1	14
VAK: NASK 2	15

Voorwoord

Beste bovenbouw leerling,

Hierbij ontvang je het Programma van Toetsing en Afsluiting [PTA]. Het PTA-boekje geldt voor de derde klas leerlingen van de locatie Grou van OSG Sevenwolden.

Om straks je mavo-diploma te kunnen behalen moet je in de derde en vierde klas aan veel voorwaarden voldoen. Gedurende die twee jaren in de bovenbouw zul je zowel voor de verplichte vakken als voor jouw keuzevakken toetsen en opdrachten moeten maken. Aan het einde van de vierde klas maak je als sluitstuk voor veel vakken een eindtoets: het zogenaamde Centraal Schriftelijk Examen mavo

We maken bij het examen onderscheid tussen het schoolexamen en het Centraal Schriftelijk Eindexamen. Bij het schoolexamen krijg je schriftelijke, vaardigheids- en/of mondelinge toetsen. Bovendien kom je ook nog praktische- en handelingsopdrachten tegen. De cijfers die je in klas 3 en 4 behaalt, vormen samen het eindcijfer voor het schoolexamen. Voor vrijwel alle vakken is het schoolexamencijfer de helft van het uiteindelijke examencijfer. De cijfers van het PTA (het schoolexamen) in klas drie en vier tellen dus mee voor het eindexamen.

Alle PTA-cijfers die je in klas drie en vier behaalt, vormen samen het eindcijfer voor het schoolexamen.

De andere helft van het eindresultaat wordt bepaald door de cijfers van het Centraal Schriftelijk Eindexamen. Nadat de cijfers van het Centraal Schriftelijk Eindexamen bekend zijn, worden je definitieve examencijfers berekend. Daarna wordt met de zogenaamde slaag-zakregeling bepaald of je geslaagd bent.

Voor een aantal vakken is het PTA gespreid over de 2^e helft van het derde jaar en het gehele vierde jaar. Voor alle overige vakken vindt het PTA uitsluitend plaats in het vierde jaar.

In het PTA staat de gehele gang van zaken beschreven met betrekking tot het schoolexamen leerjaar drie en het Centraal Eindexamen. **Het PTA bestaat uit vier delen:**

- Het eerste deel gaat over het examenreglement van OGMF. In dit reglement wordt aangegeven aan welke wettelijke voorschriften de school en de eindexamenkandidaten zich moeten houden.
- De algemene bepalingen vormen het tweede deel van dit boekje. Hierin komen aanvullende regels en bepalingen aan de orde die te maken hebben met de algemene gang van zaken op de locatie.
- In het derde deel zijn de overgangsnormen van klas drie naar klas vier opgenomen.
- Het vierde deel: voor enkele vakken die in klas 3 aangeboden worden, is er een PTA. Hierin staan voor enkele vakken alle toetsen en opdrachten, die in periode 3 en 4 afgenomen zullen worden en vallen onder het schoolexamen. De beschrijvingen en de periode-indelingen hebben betrekking op het schooljaar 2023–2024.

Periode-indeling:

Periode 3: week 5 t/m week 14

Periode 4: week 15 t/m week 24 (alleen voor de vakken met een PTA-programma)

Herkansingsweek PTA : week 25/26

Heel veel succes in de bovenbouw van de mavo en uiteraard met het schoolexamen toegewenst,

mevr. A. de Boer
Locatiedirecteur

mevr. J. Feiken
examensecretaris

Examenreglement OSG Sevenwolden mavo

Het examenreglement 2023-2024 van OSG Sevenwolden is terug te terugvinden op de algemene site van OGMF Heerenveen onder het kopje downloads. Alle regels omtrent examens zijn hierin terug te vinden.

Absentie tijdens een schoolexamen

- Elke kandidaat heeft het recht en de plicht aan alle onderdelen van het schoolexamen deel te nemen. In geval van ziekte of andere wettige reden van afwezigheid wordt de kandidaat in de gelegenheid gesteld de gemiste toets in te halen.
- Inhalen mag alleen als de kandidaat – of bij minderjarigheid één van de ouders/verzorgers - uiterlijk een half uur voor aanvang van de toets(en) aan de school meldt (met redenen omkleed) zowel telefonisch als per mail (grouexamens@ogmf.nl) dat de kandidaat niet aan de toets(en) kan meedoen.
- De eerste dag dat de kandidaat weer op school is, meldt hij zich bij de examinerator om afspraken te maken over het inhalen van de gemiste toets(en)
- Als een kandidaat zich aan enig onderdeel van het schoolexamen onttrekt of zonder geldige reden bij een onderdeel van het schoolexamen afwezig is, dan is er sprake van een onregelmatigheid en zijn de bepalingen van artikel 1.5 uit het examenreglement van toepassing.

Herkansingen binnen het schoolexamen

Leerlingen mogen in leerjaar drie van de mavo gebruik maken van een herkansing. Daarbij gelden de volgende afspraken:

In leerjaar 3 zijn er 4 periodes:

- Aan het eind van periode vier van het derde leerjaar kunnen naar keuze maximaal vier PTA-toetsen worden herkanst.
- Als een herkansing is gedaan is, telt het hoogste van de twee behaalde cijfers.
- Alle PTA-toetsen zijn herkansbaar
- Herkansen gebeurt na inschrijving bij de examensecretaris via de ELO (Somtoday)

Algemene bepalingen behorende bij het PTA-klas drie

Toetsen en opdrachten binnen het schoolexamen

- Alle in klas 3 afgenomen toetsen en opdrachten, die zijn opgenomen in dit boekje behoren tot het PTA. De toetsen zijn geldig voor het hele schoolexamen.
- Bij praktische opdrachten worden zowel het proces als het product beoordeeld en beoordeeld met een cijfer. Voor deze vakgerichte praktische opdracht krijgt de leerling een cijfer.
- Een handelingsopdracht moet met een voldoende (V) of een G (goed) worden afgesloten. Is dat niet het geval, dan dient de leerling de opdracht (gedeeltelijk) over te doen.
- Alle PTA-toetsen hebben een weging meegekregen. Die weging staat in het PTA vermeld

Informatie over het handelingsdeel en de praktische opdrachten

- Om aan het eindexamen te mogen meedoen moeten alle opdrachten uit het handelingsdeel met de beoordeling voldoende (V) of goed (G) worden afgesloten.
- Handelingsopdrachten dienen om zaken die we niet kunnen of willen beoordelen met een cijfer, toch tot hun recht te laten komen. Deze worden afgesloten met een voldoende of goed.
- In de handelingsopdrachten worden vaardigheden getoetst die belangrijk zijn voor de vorming van de kandidaat. (bijvoorbeeld: samenwerken, communiceren, plannen). In de huidige samenleving zijn dergelijke vaardigheden in toenemende mate een vereiste.

Voortgangsrapportage

In klas 3 wordt er gewerkt met voortgangsrapporten. Het schooljaar is opgedeeld in vier perioden. Na elke periode staat er in SOMTODAY een overzicht van de behaalde resultaten **tot dusver**.
Alle cijfers tellen mee voor de overgang van klas drie naar vier.

Toetsvorm:

- S = schriftelijk
- M = mondeling
- P = praktische opdracht
- V = verslag

Eindtermen: verwijzing naar het examenprogramma: bijvoorbeeld K4 of titel exameneenheid

Let op: om te mogen starten in klas vier moeten alle derdejaars-onderdelen van het handelingsdeel met een voldoende (V) of goed (G) worden afgesloten.

Overgangsnormen mavo 3 naar mavo 4 (vmbo-t) Grou

Voor de overgang van mavo 3 naar het eindexamenjaar tellen alle vakken gelijkwaardig mee.

Om te mogen starten in klas vier moeten alle handelingsopdrachten voor het vak KCKV met een voldoende (V) of goed (G) zijn afgesloten.

De onderstaande overgangsnormen gelden:

In alle gevallen geldt dat voor het vak Nederlands de leerling niet lager dan een 5.0 mag staan.

Bevorderd:

1 Er wordt gekeken naar alle vakken:

- geen onvoldoendes
- 1 x 5
- 1 x 4 en over alle vakken een gemiddeld eindcijfer van een 6.0 of hoger
- 2 x 5 en over alle vakken een gemiddeld eindcijfer van een 6.0 of hoger
- 1 x 4, 1 x 5 en over alle vakken een gemiddeld eindcijfer van een 6.0 of hoger

2 Er wordt gekeken naar het gekozen vakkenpakket:

Voor Nederlands, Engels en de 4 gekozen vakken geldt:

- 1 x 5 en over alle gekozen vakken een gemiddeld eindcijfer van een 6.0 of hoger
- 1 x 4 en over alle gekozen vakken een gemiddeld eindcijfer van een 6.0 of hoger
- 2 x 5 en over alle gekozen vakken een gemiddeld eindcijfer van een 6.0 of hoger

Bespreken:

- Bij de volgende cijfercombinaties 4, 5, 5, en 5, 5, 5 en over alle gekozen vakken een gemiddeld eindcijfer van een 6.0 of hoger op het eindrapport wordt de leerling in de docentenvergadering besproken.
- Afhankelijk van de capaciteiten en de werkhouding van de leerling kan de uitspraak van de docentenvergadering één van de volgende zijn:
 - plaatsing in mavo 3
 - plaatsing in mavo 4
 - bij plaatsing in mavo 4 bepaalt de docentenvergadering de vakkenpakketkeuze op basis van de cijfers voor de verschillende vakken
- Indien de cijferlijst als enige onvoldoende één 3 bevat, of als enige onvoldoendes tweemaal een 4, en het gemiddelde eindcijfer over alle vakken in beide gevallen nog steeds een 6.0 of hoger is, wordt de situatie van de leerling door de docentenvergadering gewogen en wordt beoordeeld of er zwaar wegende argumenten zijn om de leerling alsnog in bespreking van de docentenvergadering te brengen.

Afgewezen:

- In alle andere gevallen is de leerling afgewezen.

De schoolleiding behoudt zich het recht voor om in uitzonderlijke gevallen af te wijken van de overgangsnormen.

Toelating vmbo 4 - havo 4 2023- 2024

Welke eisen worden er nu gesteld voor toelating tot de havo?

1. Een vmbo-leerling moet geslaagd zijn voor het eindexamen met een extra vak naast de vakken die gezamenlijk het eindexamen vormen. Het extra vak kan geen beroepsgericht vak zijn.
De keuze voor het extra vak maakt de vmbo-leerling aan het einde van het derde leerjaar, wanneer de leerling nog een breed samengesteld vakkenpakket heeft.
2. Een leerling die wenst te worden toegelaten tot havo 4 krijgt van alle vakken een vak-advies van de afleverende school of locatie. De tussen-adviezen worden eind klas 3 gegeven en vervolgens nog in klas 4. De adviezen zijn niet bindend.
3. Het is ook belangrijk dat een leerling zich gaat oriënteren op het mbo en voor de zekerheid zich laat inschrijven bij een mbo-opleiding.

VAK: AARDRIJKSKUNDE

Toets

Resultaten worden uitgedrukt in: cijfer afgerond op één decimaal

		toetsvorm	periode	tijdsduur	weging	herkansing
T1	Arm en rijk K7, K2, K3, V4	S	3 – III	45 min.	1	Ja
T2	Bronnen van energie K5, K2, K3, V2	S	3 – III	45 min.	1	Ja
T3	Grenzen en identiteit K9, K2, K3, V6	S	3 – IV	45 min.	1	Ja

Praktische opdracht

		toetsvorm	periode	tijdsduur	weging	herkansing
PO1	Praktische opdracht uitmondend in een verslag K5, K7, K9, V4, V2, V6, V7	V	3 – III	n.v.t.	1	Nee

Berekening schoolexamencijfer

T1 + T2 + T3 + PO1: 4

Eindtermen

K2 Basisvaardigheden

K3 Leervaardigheden in het vak aardrijkskunde

K5 Bronnen van energie

K7 Arm en rijk

K9 Grenzen en identiteit

V2 Casus Bronnen van energie: energiebeleid

V4 Casus Arm en rijk: arm en rijk en gezondheidszorg

V5 Casus Bevolking en ruimte: bevolking en ruimte in grootstedelijke gebieden

V6 Casus Grenzen en identiteit: regionale identiteit

V7 Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie

V8 Vaardigheden in samenhang

VAK: BIOLOGIE

Toets

Resultaten worden uitgedrukt in: cijfer afgerond op één decimaal

		toetsvorm	periode	tijdsduur	weging	herkansing
T1	Erfelijkheid en evolutie K3, K13	S	3 – III	45 min.	2	Ja
T2	Stevigheid en beweging K3, K8	S	3 – IV	45 min.	2	Ja
T3	Ecologie en duurzaam leven K3, K5, K7	S	3 – IV	45 min.	2	Ja

Praktische opdracht

		toetsvorm	periode	tijdsduur	weging	herkansing
PO1	Gedrag bij mens en dier V2, V3, V4, K1, K2, K3	P	3 – III/IV	1-dag excursie + minimaal 3 uur	1	Nee

Berekening schoolexamencijfer

T1+T2+T3+PO1: 7

Eindtermen

K1 Oriëntatie op leren en werken

K2 Basisvaardigheden

K3 Leervaardigheden in het vak biologie

K8 Houding, beweging en conditie

K11 Reageren op prikkels

K13 Erfelijkheid en evolutie

V2 Gedrag bij mens en dier

V3 Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie

V4 Vaardigheden in samenhang

VAK: KUNSTVAKKEN INCLUSIEF CKV

Handelingsdeel

Resultaten worden uitgedrukt in: V (= voldoende) of G (= goed)

Resultaten van elk (sub)onderdeel worden uitgedrukt in V (= voldoende) of G (= goed)

		toetsvorm	periode	weging
HO1	Definitie kunst en cultuur Persoonlijke ervaringen met kunst/cultuur = autobiografie K1 – K3	Werkstuk	3 – I	1
HO2	Poster: 4 onderdelen kunst/cultuur 12 foto's uit eigen omgeving, wat vind jij cultuur? K2	Werkstuk/ verslag	3 – II	1
HO3	Je eigen skills, Presenteer jezelf met zelfgekozen media Schilderen, collage, vlog, film etc. K2	Werkstuk	3 – III	1
HO4	Activiteit 1* K3, K4	Werkstuk	3 – I-IV	1
HO5	Activiteit 2* K3		3 – I-IV	
HO6	Activiteit 3* K3		3 – I-IV	
HO7	Activiteit 4* K3		3 – I-IV	
HO8	Afronden kunstdossier K4	Werkstuk/ verslag	3 – IV	1

Berekening schoolexamencijfer

KCKV moet met een voldoende worden afgesloten.

Eindtermen

De opdrachten en de presentatie worden vormgegeven in woord, beeld, geluid, of een combinatie daarvan.

K1 Oriëntatie op leren en werken

De kandidaat kan zich oriënteren op de eigen loopbaan en het belang van kunst en cultuur in de maatschappij.

K2 Basisvaardigheden

K3 Culturele en kunstzinnige vorming en verdieping

De kandidaat kan zich een beeld vormen van het culturele en kunstzinnige veld door te kiezen voor en actief deel te nemen aan tenminste 4 culturele en kunstzinnige activiteiten die gerelateerd zijn aan verschillende kunstvakken (zoals bijvoorbeeld beeldende vorming, muziek, dans en drama).

Ten minste één kunstzinnige activiteit resulteert in de productie en presentatie van eigen werk.

* Activiteiten: o.a. theater, film, interview, concert of museum etc.

K4 Reflectie en kunstdossier

De kandidaat kan zijn culturele en kunstzinnige ontwikkeling inzichtelijk maken in een kunstdossier, waarvan de vorm door de school en de leerling tezamen bepaald wordt. Hij kan daarmee verslag doen van alle activiteiten die zijn ondernomen en hierop reflecteren.

VAK: LICHAMELIJKE OPVOEDING

Praktische opdracht

Resultaten worden uitgedrukt in: V (= voldoende) of G (=goed)

		toetsvorm	periode	tijdsduur	weging	herkansing
PO1	Bewegen en muziek: dans maken	P	3 – III	½ lesuur		Ja*
	Turnen: turntoets 4 v/d 6 onderdelen	P		2 lesuren		Ja*
	Inzet/ samenwerking/ hulpverlening	P		½ lesuur		Nee
	Basketbal K6, K9, K5, K2					
PO2	Atletiek: verspringen	P	3 – IV	½ lesuur		Ja*
	Atletiek: speer/ kogel/ discus (1 v/d 3)	P		½ lesuur		Ja*
	Spel: voetbal of hockey	P		½ lesuur		Ja*
	Inzet/ samenwerking/ hulpverlening K7, K4, K2	P		½ lesuur		Nee

**Ja = mits binnen dezelfde periode*

Berekening schoolexamencijfer

Lo moet met een voldoende worden afgesloten

Bij slechte weersomstandigheden biedt de docent een andere opdracht

Eindtermen

- K1** Oriëntatie op leren en werken
- K2** Basisvaardigheden
- K3** Leervaardigheden in het vak lichamelijke opvoeding
- K4** Spel
- K5** Turnen
- K6** Bewegen op muziek
- K7** Atletiek
- K8** Zelfverdediging
- K9** Actuele bewegingsactiviteiten

VAK: MAATSCHAPPIJLEER

Toets

Resultaten worden uitgedrukt in: cijfer afgerond op één decimaal

		toetsvorm	periode	tijdsduur	weging
T1	Criminaliteit K3, K6	S	3 – III	45 min.	1
T2	Pluriforme samenleving K2, K3, K4, k7	S	3– IV	45 min.	1

Praktische opdracht

		toetsvorm	periode	tijdsduur	weging
PO1	Jongeren en Relaties K2, K4, K5, K7	V	3 – III	n.v.t.	1
PO2	Nederland en de wereld K2, K3, K6	P (presentatie)	4 – IV	n.v.t.	1

Berekening schoolexamencijfer

$T1 + T2 + PO1 + PO2 : 4$

Voor maatschappijleer zijn geen afzonderlijke herkansingsmogelijkheden! Alle stof kan worden herkanst middels een absolverende toets in leerjaar vier.

Eindtermen

- K1** Oriëntatie op leren en werken
- K2** Basisvaardigheden
- K3** Leervaardigheden in het vak maatschappijleer
- K4** Cultuur en socialisatie
- K5** Sociale verschillen
- K6** Macht en zeggenschap
- K7** Beeldvorming en stereotypering

VAK: NASK 1

Toets

Resultaten worden uitgedrukt in: cijfer afgerond op één decimaal

		toetsvorm	periode	tijdsduur	weging	herkansing
T1	Licht en beeld Stoffen en materialen K3, K7, K4, K10	S	3 – III	45 min.	1	Ja
T2	Warmte en energie Stoffen en straling K6, K11	S	3 – III	45 min.	1	Ja
T3	Elektriciteit in huis K5, K6	S	3 – IV	45 min.	1	Ja
T4	Het weer Kracht en beweging K3, K9, K12, V1	S	3 – IV	45 min.	1	Ja

Praktische opdracht

		toetsvorm	periode	tijdsduur	weging	herkansing
PO1	Practicum K1 t/m K3	P/S	3 – IV	45 min.	1	Nee

Berekening schoolexamencijfer

$T1+T2+T3+T4+PO1:5$

Eindtermen

K1 Oriëntatie op leren en werken

K2 Basisvaardigheden

K3 Leervaardigheden in het vak natuurkunde

K4 Stoffen en materialen

K5 Elektrische energie

K6 Verbranden en verwarmen

K7 Licht en beeld

K8 Geluid

K9 Kracht en veiligheid

K10 Bouw van de materie

K11 Straling en stralingsbescherming

K12 Het weer

V1 Veiligheid in het verkeer

V2 Constructies

V3 Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie

V4 Vaardigheden in samenhang

VAK: NASK 2

Toets

Resultaten worden uitgedrukt in: cijfer afgerond op één decimaal

		toetsvorm	periode	tijdsduur	weging	herkansing
T1	Stoffen en mengsels Mengen en scheiden K3, K10, V2	S	3 – III	45 min.	1	Ja
T2	Bouw van stoffen Reacties K5, K6, K10, K11 V2	S	3 – IV	45 min.	1	Ja
T3	Productieprocessen Kunststoffen K5, K10, V1	S	3 – IV	45 min.	1	Ja

Praktische opdracht

		toetsvorm	periode	tijdsduur	weging	herkansing
PO1	Practicum K1 t/m K4, V2, V3, V4	P/S	3 – IV	45 min.	1	Nee

Berekening schoolexamencijfer

$T1+T2+T3+PO1:4$

Eindtermen

K1 Oriëntatie op leren en werken

K2 Basisvaardigheden

K3 Leervaardigheden in het vak natuur- en scheikunde

K4 Mens en omgeving: gebruik van stoffen

K5 Mens en omgeving: verbranding

K6 Mens en omgeving: werken bij practicum en in beroepssituaties

K10 Basischemie voor vervolgopleiding en beroep

K11 Bouw van materie

V1 Productieprocessen

V2 Productonderzoek

V3 Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie

V4 Vaardigheden in samenhang